

Cēsu novadā pieņemti vienoti nosacījumi, pēc kādiem

kritērijiem veiks pretputekļu apstrādi pašvaldības pārziņā esošajos grants ceļos. Turklāt

no šī gada to veic visā novada teritorijā, arī Jaunpiebalgas un Vecpiebalgas apvienībā, kur ie-

priekš tāda pakalpojuma nebija.

Jaunums ir arī tas, ka jau šogad novadā pretputekļu apstrādi aizvien vairāk veic ne tikai apdzīvotajās vietās - pilsētās un ciemos -, bet arī uz lauku ceļiem, uzsver Cēsu novada pašvaldības Īpašumu apsaimniekošanas pārvaldes vadītāja vietnieks komunālajos jautājumos EGILS KURPNIEKS:

"Lauku ceļu atputekļošana arī ir tāds nosacīts jaunums; ja blīvāk apdzīvotās vietās, ciemos, pilsētās, grants posmus kaisām jau vairākus gadus, tagad gribam oficiāli paplašināt teritoriju, cerot, ka budžeta līdzekļu pietiks, lai uzlabotu komfortu arī lauku teritoriju iedzīvotājiem. Ir taču redzēts, kā vasarā ir dzīvot īpašumā, kas atrodas tuvu pie dzīvas satiksmes grants ceļa. Mašīnas brauc, putekļu daudz, ne tur var normāli dārzenus izaudzēt, ne pēc darba dienas pagalmā atpūsties."

Arpus apdzīvotajām vietām pretputekļu apstrāde 150 metru garumā paredzēta posmos, kur dzīvojamā māja no grants seguma ceļa atrodas ne tālāk kā 30 metru. Otrs kritērijs ir satiksmes intensitāte. To nosaka pēc valsts normatīvajos aktos apstiprinātās formulas, kur pamatā ir automašīnu skaits, kas konkrētā laika posmā brauc pa konkrēto ceļu. Jāatgādina, ka atbilstoši satiksmes intensitātei tiek noteiktas ceļa uzturēšanas klases. Tā ir publiski pieejama informācija.

"Mērķis bija izveidot vienotus kritērijus, kā nosakām posmus, kur veic atputekļošanu, lai nav tā,

Lai baltie lauku lielceļi nemazina komfortu

ka Cēsīs un Vaives pagastā ir viena kārtība, Līgatnē cita, bet Jaunpiebalgā vēl cita. Lai ir vienota pieeja un cilvēkiem skaidrs, kā pašvaldības darbinieki izvēlas, kur pretputekli kaisīt, kur ne," stāsta Egils Kurpnieks.

Pretputekļu materiāla iestrādi organizē katra apvienības pārvalde. To veic pilsētu un ciemu ielās un ceļos, kur blīva apbūve, arī pie pašvaldību iestādēm – skolām, pensionātiem un citām publiskām ēkām-, kas atrodas lauku teritorijā. Taču arī iedzīvotājiem, kuru māja atrodas pie pašvaldības grants ceļa lauku teritorijā, pakalpojuma saņemšanai nav jāiesniedz iesniegums.

"Atbildīgais darbinieks, parasti tas ir speciālists, kas atbild par ceļu uzturēšanu, pārvaldes teritorijā pēc pašvaldībā ieviestajiem kritērijiem izvērtē katru situāciju un pieņem lēmumu par pretputekļu pasākumiem un plāno maršrutu. Ja ceļš ved uz vienu divām lauku saimniecībām vai dzīvojamajām mājām, tad liela pamata tajā vietā kaisīt nav, satiksmes plūsma nebūs tik liela, lai radītu būtisku diskomfortu. Jā, putekļi ir, bet ceļš ved uz pāris mājām, pa dienu tur nobrauc pāris mašīnu," skaidro E.Kurpnieks un uzsver, ka pretputekļu materiāla iegāde un kaisīšana nav lēts pakalpojums. "Tādēļ otrs ne mazāk svarīgs aspekts ir nauda. Kad izvērtēts, kur būtu nepieciešams pretputeklis, pretī jāliek finansējums, ja tā nav pietiekami, tad pirmām kārtām atteiksies no vietām, kur mazāka satik-

sme."

Maršrutu pretputekļu apstrādei paredzēts ik gadu aktualizēt un publicēt pašvaldības mājaslapā.

Pieņemot vienotus noteikumus, palielināsies pretputekļu apstrādes apjoms. 2022.gadā novadā pasākums kopumā veikts 76 kilometros, izlietotas simts tonnas materiāla, tajā skaitā ir dažu vietu otrreizējai apstrādei izlietotais. Lielākais ar pretputekļu materiālu nokaisīto posmu kopgarums bijis Priekuļu apvienības pārvaldē (20 kilometri), sekoja Cēsīs un Vaives pagasts (18 km), Līgatnes pārvaldes teritorija (15 km), Pārgaujas (13 km), Amatas (10 km), kā jau minēts, Jaunpiebalgas un Vecpiebalgas pārvaldēs tāda pakalpojuma nebija. Par šo gadu kopējo datu vēl nav, dažviet darbi turpinās, bet skaidrs, ka kilometrāža būs lielāka nekā pērn. Provizoriski, apkopojot prognozes nākamajam gadam, aplēsts, ka novadā kopā šādu darbu varētu veikt 107 km, palielinājums prognozēts Amatas apvienībā (plus 10 km) un Pārgaujas apvienībā, un Cēsīs, Vaives pagastā (katrā plus septiņi kilometri). Tam būtu nepieciešamas apmēram 130 tonnas, pēc pašreizējām cenām tas izmaksātu 110 līdz 115 tūkst.eiro.

Prognoze var mainīties. Kad būs beigušies šī gada darbi, tiks apkopota informācija, cik kilometru katrā apvienībā bijis jāapstrādā, cik tonnas materiāla izlietots. Tad arī varēs rēķināt nākama-

jā gadā nepieciešamo materiālu daudzumu un tam vajadzīgos līdzekļus, iestrādāšanas izmaksas un atkarībā no finansālajām iespējām aplēst, kādu kilometrāžu katrā pārvaldē varēs apstrādāt 2024.gadā.

Tas, kā Latvijā patlaban apstrādā grants brauktuves, lai tās nepūtētu, nav ideāls risinājums, vērtē E.Kurpnieks un saka, ka kādā brīdī var sākt skatīties, vai tas ir ekonomiski pamatoti. "Taču pieprasījums pēc pakalpojuma palielinās, prasības pēc komfortablas ikdienas vides ir saprotamas, nevaram

vairs dzīvot kā dzīvojām pirms 30, 40 gadiem. Bet vispārējai plašai grants ceļu apstrādei ceram uz jauniem zinātniskiem risinājumiem, pašreizējais ir tāds budžeta variants. Skandināvijā šādas brauktuves jau apstrādā ar daudz modernākiem līdzekļiem, kas turas gadus septiņus, nešķīst, šie ceļi arī nav jāgreiderē. Taču tās ir jaunas, ļoti dārgas tehnoloģijas, un Latvijā tās droši vien vēl ilgi nevarēs atļauties. Pagaidām šis mums ir vienīgais variants pretputekļu," atzīst E.Kurpnieks. □

UZZIŅAI

Novadā daudzas lauku mājas atrodas pie grants ceļiem, ko uztur "LATVIJAS VALSTS CEĻI".

Uzņēmums informē, ka grants ceļu atputekļošanu veic pie dzīvojamajām ēkām, to grupām, sabiedriskajām ēkām un ražotnēm, ja būves atrodas mazāk nekā 20 metrus no ceļa malas, putekļu absorbentu iestrādā 50 metrus pirms un pēc objekta. Satiksmes intensitātes kritērijs $\geq 100/\geq 20$ (automašīnu diennaktī/kravas trans-

ports%).

Atputekļošanai paredzēto posmu sarakstu sastāda uzņēmuma reģionālo nodaļu inženieri, balstoties uz iepriekšējā sezonā saņemtajiem pašvaldību un to institūciju, iedzīvotāju iesniegumiem un sūdzībām, ziņo "Latvijas Valsts ceļu" interneta vietne.

Vienotos kritērijus izstrādājuši uzņēmuma speciālisti, lai reģionu nodaļas pēc tiem izvēlētos atputekļojamo autoceļu.

Krāj pirmo pieredzi

Vecpiebalgas un Jaunpiebalgas apvienību pārvalžu teritorijā šis ir pirmais gads, kad abu bijušo novadu iedzīvotājiem pašvaldības pārziņā esošajos ceļos pieejams šāds pakalpojums. Kā pirmo pieredzi vērtē darbu organizatori?

Vecpiebalgas apvienības pārvaldes Saimniecības nodaļas vadītājs ANDRIS LAPINŠ uzsver, ka šis ir izmēģinājuma gads: "Strādājot sapratīsim, cik materiāla pretputekļu pakalpojumam nepieciešams vienreizējai apstrādei, vērtēsim, cik ilgi materiāls darbojas, vai vasarā apstrāde jāveic atkārtoti, kādās situācijās tas būtu vajadzīgs. Sprotot, cik ilgi materiāls turas, rēķināsim, cik tā vajadzēs nākamgad. Šai sezonai esam nopirkuši sešas tonnas. Apvienībā pašvaldības ceļos

pretputekļu materiālu sāka iestrādāt jūnija beigās, jūlija sākumā. A.Lapiņš teic, ka gaidīti nokrišņi, lai darbu veiktu kvalitatīvi. "Domāju, vajadzētu turēties labi. Ceļos, kas ved gar ēkām, pretputekļu līdzekli iestrādājam tik, cik paredz noteikumi, apmēram 150 metru posmā. Pirmām kārtām darbu sākam uz ceļiem, pa kuriem lielāka satiksme. Mūsu apvienībā ir diezgan daudz māju, kas atrodas ceļu tuvumā," pastāstīja Saimniecības nodaļas vadītājs.

Darāmo apvienībā katra pagasta pārvalde veic saviem spēkiem, apvienībā piemērotas tehnikas tam nav, noīrēts minerālmēslu kaisītājs. A.Lapiņš pagājušajā nedēļā stāstīja, ka pilnībā vēl apstrāde nav pabeigta Kaives pagastā un gar dažām mājām Vecpiebalgā. "Un jāpiebilst, ka dažu māju saimnieki atteikušies no šī pakalpojuma," puda A.Lapiņš.

"Materiāls nav lēts," atgādināja Saimniecības nodaļas vadītājs, "arī nākamgad noteikti darbu veiks saviem spēkiem, tā var

nedaudz iekonomēt."

Jaunpiebalgas apvienības pārvaldes vadītāja DACE BIŠERE-VALDEMIERE pastāstīja, ka pretputekļu materiāla iestrādei izmanto ārpakalpojumu. "Materiālu pirkām paši, darbu izpildī - pakalpojumu. Mums apvienībā nav tehnikas, lai kvalitatīvi veiktu iestrādi. Uzskatu, ja kaut ko tādu dara, tas jāizdara labi.

Ceļu posmus, kuros vajadzīga pretputekļu materiāla iestrāde, apzināja pārvaldes speciālisti, un ņēmām vērā iedzīvotāju iesniegumus, to nebija daudz, trīs. Pieļauju, nākamajā sezonā varētu būt vairāk, cilvēki saprot, ka pašvaldība var to darīt un darīs, tādēļ par pakalpojumu interese varētu būt lielāka," vērtēja D. Bišere-Valdemiere.

Izlemjot, kur sākt darbu, tika vērtēts, kur pretputekļu apstrāde īpaši vajadzīga, kur liela satiksmes intensitāte. "Piemēram, ir māja, gar kuru ved ceļš uz grants karjeru, brauc daudz kra-

vas mašīnu, tur šāds pasākums ļoti vajadzīgs," skaidrojot galvenos kritērijus pakalpojuma sniegšanai, stāstīja pārvaldes vadītāja.

Jaunpiebalgas apvienības teritorijā daudzām mājām tuvumā ir grants ceļš, tā tas veidojies vēsturiski. "Ģimenēs, kas tur dzīvo, ir mazi bērni, putekļi nav veselīgi un apgrūtina ikdienu. Kopumā sausās vasarās, kad ceļi ļoti put, tā ir ļoti vajadzīga lieta. Šis gads tāds interesants, bija ilgstošs sauss, putekļi smagi, iet tālu. Tagad, kad līst un ir vēsāks, situācija uzlabojusies," puda D.Bišere-Valdemiere.

Pretputekļu apstrāde pašvaldības ceļu posmos veikta maijā. "Ir vietas, kur materiāls iestrādājies ļoti labi, ir vietas, kur tas pazuda, pieļauju, tāpēc ka periods, kad kaisīja materiālu, bija ļoti sauss. Sapratām, ka ir vietas, kur apstrādi vajadzētu atkārtoti, pasūtījām vēl tonnu materiāla un pārkam pakalpojumu," teica pārvaldes vadītāja, vērtējot, ka posms, ko paredzēts apstrādāt gar māju, ir pietiekams, efekts ir vajadzīgais, ja iestrāde veikta kvalitatīvi.

Lappusi sagatavojuši
ANDRA GAŅĒ

Projektu finansē
Mediju atbalsta fonds
no Latvijas valsts
budžeta līdzekļiem

MAF
Mediju atbalsta fonds

Mediju atbalsta fonda ieguldījums no Latvijas valsts budžeta līdzekļiem. Par saturu atbild projekta īstenotājs izdevniecība SIA "Cēsu Druva".